

วิจารณ์และแนะนำหนังสือ

พรทิพย์ ไรจนพิทยากร* และสุธันนี กี่ศิริ**

วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ฉบับนี้ขอแนะนำหนังสือทั้งหมด 6 เล่ม เป็นภาษาอังกฤษ 3 เล่ม และเป็นภาษาไทยอีก 3 เล่ม ดังต่อไปนี้

1. Durrenberger, Paul (editor) *State Power and Culture in Thailand*. Connecticut; New Haven : Yale University Southeast Asia Studies, 1996. 200 p. (Monograph 44/Yale Southeast Asia Studies)

เป็นการศึกษาอำนาจของรัฐและวัฒนธรรมไทย ในมุมมองของนักมานุษยวิทยาที่ศึกษาวัฒนธรรมในเชิงทัศนคติ พฤติกรรม หรือความคิดที่สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องหรือกระทบกัน จากนั้นก็พยายามแยกแยะอธิบาย และวิเคราะห์เพื่อหาความหมายที่แท้จริง นักมานุษยวิทยาเน้นการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยมีแนวคิดที่ว่าวัฒนธรรมกับอำนาจเป็นเรื่องตรงข้ามกัน ฉะนั้นเมื่อรัฐเป็นศูนย์รวมของอำนาจ วัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องของผู้ที่ไม่มีอำนาจ คือชาวบ้านหรือประชาชนใน ท้องถิ่น

หนังสือเล่มนี้ได้รวมงานเขียนของนักมานุษยวิทยาผู้สนใจศึกษา เรื่องวัฒนธรรมไทยด้านต่าง ๆ เริ่มจาก Penny Van Esterik แห่ง York University แคนาดา กล่าวถึงวัฒนธรรม 'เลี้ยง' ในบทความชื่อ Nurture and Reciprocity in Thai Studies การเลี้ยงเริ่มจากครอบครัว แผลขยายไปยังชุมชน รวมทั้งการทำบุญและการทอดกฐิน การเลี้ยงมีทั้งหวังและไม่หวังผลตอบแทน แต่จะก่อให้เกิดความผูกพันและความนับถือระหว่างกัน Mary L. Grow แห่ง University of Wisconsin กล่าวถึงความเป็นมาของ ละครชาตรีในบทความ Tarnishing the Golden Era: Aesthetics, Humor, and

* บรรณารักษ์ (ชำนาญการ) สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

** ผู้อำนวยการสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Politics in Lakhon Chatri Dance - Drama ผู้เขียนมีโอกาสชมการแสดงที่จังหวัดเพชรบุรี ละครชาตรีเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ใช้แสดงเพื่อตอบแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ปกป้องรักษา และอำนวยประโยชน์แก่ผู้ขอ ทำให้ละครชาตรีเป็นที่รู้จักกันต่อมาว่าเป็นละครแก่บน

Rice, Rule and the Tai State โดย Richard A. O' Connor แห่ง University of the South กล่าวถึง ข้าว พิธีกรรม และความเชื่อในการปลูกข้าว ผู้ปกครองซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินจะเป็นผู้กำหนดแบบแผนกฎเกณฑ์เพื่อใช้ปกครอง จึงได้เกิดเป็น “เมือง” ขึ้นมา นอกจากนี้ได้พูดถึงรัฐไท (Tai state) ในฐานะเป็นสังคมรูปแบบหนึ่ง Katherine A. Bowic เขียนเรื่องทาสในประเทศไทยไว้ใน Slavery in Nineteenth Century Northern Thailand : Archival Anecdotes and Village Voices การเกิดทาสในศตวรรษที่ 19 ที่ภาคเหนือของไทย ทาสส่วนใหญ่เป็นทาสจากสงครามมากกว่าทาสที่ทำงานเพื่อปลดหนี้ ทาสในภาคเหนือเกิดจากการสมยอมของผู้ปกครองประเทศยุคนั้น

Households and Villages : The Political - Ritual Structures of Tai Communities โดย Nicola Tannenbaum แห่ง Lehigh University เป็นเรื่องชุมชนไท (ผู้ที่พูดภาษาไทย) ตอนล่างของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การตั้งบ้านเรือน การรวมตัวเป็นหมู่บ้านและชุมชนขนาดใหญ่ ประเพณีทางศาสนา และการปกครองของชุมชนไทในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Jonsson กล่าวถึงกลุ่มชนที่ราบสูงของประเทศไทยซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้การปกครองของพวกขุนนาง แต่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มชนพื้นราบ โดยทำหน้าที่จัดหาของป่า ข้าว ฯลฯ ให้เมื่อสภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงหมดไปด้วย รายละเอียดเพิ่มเติมอ่านได้จากบทความชื่อ Rhetorics and Relations : Tai States, Forests, and Upland Groups

ความสัมพันธ์ของอำนาจรัฐและวัฒนธรรมไทยในสายตาของนักมานุษยวิทยาต่างชาติซึ่งสนใจศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งโดยการร่วมสังเกตการณ์จากสภาพความเป็นจริง คงจะช่วยให้ผู้สนใจศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยได้ความรู้ในหลาย ๆ แง่มุมจากหนังสือรวมงานเขียนเล่มนี้

2. Hathaway, Patti and Schubert, Susan D. *Managing Your Boss*. London : Kogan Page, c1997. 109 p.

คุณเคยรู้สึกเบื่อหน่ายการทำงาน เพื่อนร่วมงาน เบื่อหน้าเจ้านาย รวมทั้งมองไม่เห็นหนทางก้าวหน้าในอาชีพหรือไม่ ถ้าคุณเป็นเช่นที่กล่าวข้างต้น หนังสือเล่มนี้ช่วยคุณได้ ผู้เขียนทั้ง 2 คนเป็นวิทยากรฝึกอบรมที่เชี่ยวชาญในแขนงการพัฒนาตนเองและการพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากร ได้จัดอบรมและเป็นที่ปรึกษาให้กับองค์กรต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา และประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกอบรม คำถาม และการขอคำแนะนำจากผู้เข้ารับ

การอบรมเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เขียนรวบรวมแนวคิด และกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปปฏิบัติเพื่อ
ขจัดปัญหาในการทำงาน และส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ

หนังสือมีทั้งหมด 12 บท เนื้อหาสำคัญโดยสรุปคือ การเปลี่ยนแปลงการทำงานด้วยการจัด
ลำดับความสำคัญของงาน เรียนรู้เจ้านายของตนเอง รับมือกับเจ้านายประเภทต่าง ๆ เช่น เจ้านายที่ไม่
เป็นระบบ หาตัวยาก และการมีเจ้านายหลายคน การติชมเจ้านายอย่างมีศิลป์เป็นสิ่งจำเป็น แต่ละบท
มีกลยุทธ์ที่ผู้เขียนเสนอ ตอนท้ายบทจะมีแบบฝึกหัดให้ผู้อ่านทดสอบและประเมินตนเองก่อนจะประเมิน
ตนเองอีกครั้งเมื่ออ่านจบทั้งหมด ผู้เขียนหวังว่าแนวคิดและวิธีการที่นำเสนอจะช่วยขจัดปัญหาในการ
ทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยเฉพาะเจ้านายได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าอ่านจบแล้วและนำไปปฏิบัติไม่ได้ผล วิธีที่ดีที่
สุดก็คือจงลาจากองค์กรนั้นไปเสีย

3. Hudson, Heather E. *Global Connections : International Telecommunications Infrastructure and Policy*. New York : Van Nostrand Reinhold, c1997. 576 p

ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศทุกวันนี้ ความก้าวหน้าทาง
คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคมหรือการสื่อสารพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว
เร็วมาก และเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนต้องติดตาม

หนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวมของ
ระบบโทรคมนาคมระหว่างประเทศและแนวโน้มของนโยบายการ
สื่อสาร ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อวงการอุตสาหกรรม
ผู้ใช้และผู้บริหาร ตลอดจนวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและ
สังคม

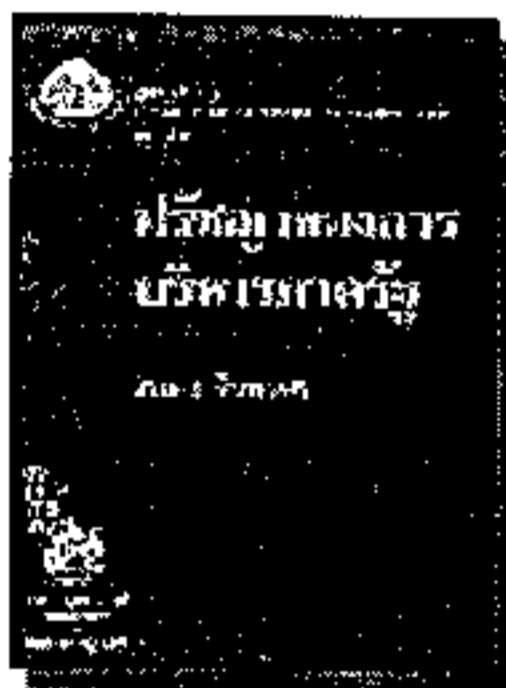
ส่วนแรกของหนังสือเป็นบทนำ กล่าวถึงบริษัทที่สำคัญในวงการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ
และผลกระทบต่อธุรกิจการศึกษา บริการทางสังคม การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และ รูปแบบโครงสร้างของ
อุตสาหกรรม ส่วนที่ 2 กล่าวถึงอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศต่าง ๆ สถานะปัจจุบัน กฎระเบียบ
มาตรฐาน รวมทั้งประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญ บทบาทของสหภาพยุโรปในการกำหนดเป้าหมายและ
มาตรฐานรวมด้านโทรคมนาคมของประเทศสมาชิก ส่วนที่ 3 กล่าวถึงพัฒนาการของการสื่อสารใน
ประเทศกำลังพัฒนา การวางแผนโครงสร้าง นโยบายการลงทุน บทบาทในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและ
สังคม รวมทั้งปัญหาในยุโรปตะวันออก รัสเซีย เอเชีย ลาตินอเมริกา และประเทศแถบคาริบเบียน ส่วนที่
4 สรรวจพัฒนาการและนโยบายที่มีผลต่อระบบโทรคมนาคมระหว่างประเทศ เช่น ดาวเทียมระหว่าง
ประเทศ ข่ายงานการสื่อสาร นโยบายสำคัญ การกำหนดมาตรฐาน องค์กรที่เกี่ยวข้องตลอดจนแนวโน้ม
และทิศทางการสื่อสารของโลกในอนาคตที่ไร้พรมแดนและเวลา รวมทั้งผลที่จะเกิดขึ้น

หนังสือเล่มนี้ยังมีข้อมูลอื่น ๆ ที่มีประโยชน์นอกจากเนื้อหา ได้แก่ รายชื่อ web sites เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างประเทศ คำย่อเกี่ยวกับสารสนเทศและหน่วยงานด้านโทรคมนาคม ระหว่างประเทศ บรรณานุกรม หนังสืออ้างอิง และบรรณานี้ค้นเรื่องอย่างละเอียด

ผู้เขียนเป็นผู้อำนวยการของ Telecommunications Management and Policy Program, McLaren School of Business, University of San Francisco สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้าน Communication Research จาก Stanford University เป็นที่ปรึกษาของบริษัท หน่วยงาน และโครงการด้านการสื่อสารหลายประเทศ มีผลงานการเขียนหนังสือและบทความไว้มาก

โดยสรุป หนังสือเล่มนี้ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับโทรคมนาคมและการสื่อสารระหว่างประเทศทั้งทางเทคนิค และผลกระทบหลายด้านในประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศอุตสาหกรรมและประเทศกำลังพัฒนา ตลอดจนปัญหาและแนวโน้มในอนาคต

4. วรเดช จันทรศร. **ปรัชญาของการบริหารภาครัฐ** [กรุงเทพ] : คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2539. 59 หน้า (เอกสารวิชาการปีแห่งการส่งเสริมการบริการประชาชนของรัฐ; ลำดับที่ 8)

ในปัจจุบัน บริการภาครัฐมีมากมายหลายรูปแบบ รัฐบาลและส่วนราชการต่างได้พยายามดำเนินการเพื่อพัฒนาให้บริการดีขึ้น ได้จัดทำแผนทิศทางเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการต่าง ๆ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ จึงได้จัดทำเอกสารวิชาการชุดการปรับปรุงบริการภาครัฐขึ้น จำนวน 18 เล่ม แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรก อธิบายความเป็นมา ความจำเป็น ปรัชญา และแนวคิดในการปรับปรุงองค์การและบริการภาครัฐประกอบด้วยหนังสือ 5 เล่ม คือ แนวปฏิบัติของข้าราชการในยุคสมัยแห่งการปรับปรุงบริการภาครัฐเพื่อประชาชน การปฏิรูประบบราชการในยุคโลกาภิวัตน์ ปรัชญาแห่งการบริหารภาครัฐ การบริการของรัฐในยุคโลกาภิวัตน์ และการปรับปรุงองค์การภาครัฐ : แนวคิดและกลยุทธ์สำคัญ

กลุ่มที่ 2 อธิบายเรื่องแผน ประกอบด้วยหนังสือ 2 เล่ม คือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการวางแผนกำลังคนเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดที่ผู้บริหารภาครัฐควรทราบ

กลุ่มที่ 3 อธิบายเทคนิคและวิธีการเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงองค์การและบริการภาครัฐ ประกอบด้วยหนังสือ 7 เล่ม คือ การบริการมุ่งสัมฤทธิ์ผล การสร้างจิตสำนึกการให้บริการกับการปรับปรุงบริการภาครัฐ TQM กับการปรับปรุงบริการภาครัฐ ISO 9000 กับการปรับปรุงบริการ

ภาครัฐ IT กับการปรับปรุงบริการภาครัฐ การปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง : กลยุทธ์ในการเพิ่มคุณภาพบริการภาครัฐ และการตรวจสอบผลการดำเนินการ : กลยุทธ์ในการปรับปรุงบริการภาครัฐ

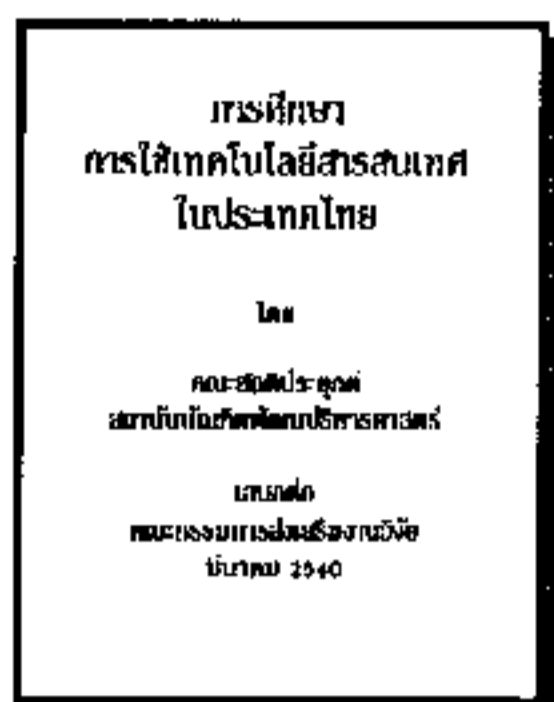
กลุ่มที่ 4 นำเสนอแนวคิดในการนำไปปฏิบัติ และการบริหารโครงการพัฒนาของรัฐ ประกอบด้วยหนังสือ 2 เล่ม คือ นโยบาย แผน และการนำไปปฏิบัติ และการบริหารโครงการพัฒนาของรัฐ

กลุ่มที่ 5 นำเสนอแนวคิดในการปรับปรุงบริการภาครัฐโดยการพัฒนาบุคลากร และสร้างวัฒนธรรมวิชาชีพประกอบด้วยหนังสือ 2 เล่ม คือ การพัฒนาบุคลากรของรัฐ : กลยุทธ์และแนวปฏิบัติ และการพัฒนาวิชาชีพให้เกิดขึ้นในราชการไทย

หนังสือเล่มนี้ว่าด้วยปรัชญาของการบริหารภาครัฐ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งว่าด้วยความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับปรัชญาและปรัชญาการบริหารภาครัฐ อธิบายความหมายและองค์ประกอบของปรัชญาและปรัชญาการบริหารภาครัฐ ส่วนที่ 2 ว่าด้วยปรัชญาของการบริหารภาครัฐจากองค์ความรู้ทางทฤษฎีการเมือง อธิบายปรัชญาของการบริหารภาครัฐของนักปรัชญาคนสำคัญตั้งแต่สมัยกรีก โรมัน ฝรั่งเศส อังกฤษ ส่วนที่ 3 ว่าด้วยปรัชญาของการบริหารภาครัฐจากองค์ความรู้ทางทฤษฎีองค์การและการบริหารของนักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่สำคัญ 3 คน คือ Max Weber, Woodrow Wilson และ Frederick Taylor ส่วนที่ 4 ว่าด้วยปรัชญาการบริหารภาครัฐของไทย ยุคศตวรรษที่ 19-20 : ข้อพิจารณาสู่ความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษใหม่ อธิบายองค์ความรู้ของการบริหารภาครัฐที่สำคัญของการบริหารราชการแผ่นดินของไทยและผลกระทบ ส่วนที่ 5 ว่าด้วยปรัชญาการบริหารภาครัฐของไทยในศตวรรษใหม่ : แนวโน้ม ทิศทาง และความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลง เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มการบริหารภาครัฐของไทยในศตวรรษหน้า 6 ด้าน คือการกระจายอำนาจทางการบริหาร การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมเอกชน การนำระบบการประเมินผลแบบเปิดไปใช้ในหน่วยงานของรัฐ การปฏิรูปกฎหมายและระเบียบที่ล้าหลัง การปฏิรูประบบงบประมาณของไทย และปรัชญาการบริหารภาครัฐจะต้องทำลายการผูกขาดของรัฐ และส่วนที่ 6 เป็นความส่งท้าย : ปรัชญาของการบริหารภาครัฐสู่ศตวรรษที่ 21

โดยสรุป หนังสือเล่มนี้ได้เสนอสาระสำคัญของปรัชญาของการบริหารภาครัฐ ช่วยให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เนื้อหาของหนังสือให้ประโยชน์ และเป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาเพิ่มเติมและผู้อ่านจะได้รับประโยชน์มากขึ้น เมื่ออ่านเอกสารวิชาการชุดนี้ทั้งหมด

5. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. คณะสถิติประยุกต์. การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทย. คณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย, 2540. 116 หน้า.

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานทั้งในองค์กรภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจและเอกชนของไทยเริ่มมาเป็นเวลานาน แต่ยังไม่มีการทำวิจัยอย่างจริงจัง คณะผู้วิจัยซึ่งประกอบด้วยอาจารย์และนักวิชาการจากหลายสถาบันได้รวมตัวกันหลังจากการสัมมนาเรื่อง “Behavior Information Systems Research” จัดโดยคณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

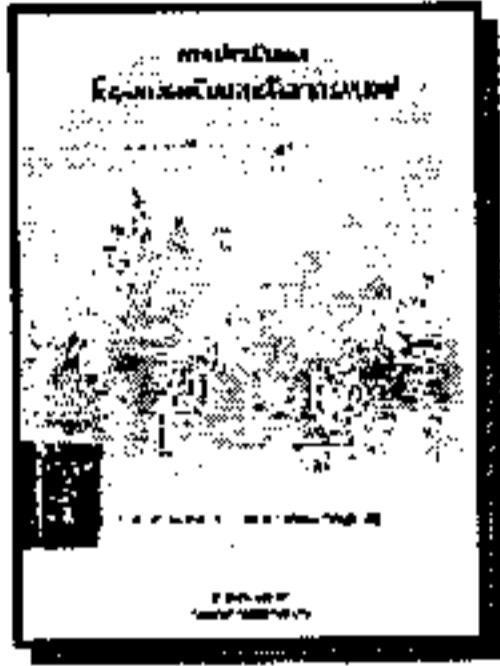
โดยมีแนวความคิดที่จะทำโครงการวิจัยอย่างต่อเนื่องในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรทั้งการบริหารและบุคลากร คณะผู้วิจัยซึ่งมี รศ.ดร.สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์ เป็นหัวหน้าโครงการได้ทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทย” โดยได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมูลนิธิเพื่อการศึกษาคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร

งานวิจัยมีทั้งหมด 9 บท เริ่มด้วยบทนำ บอกวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขต วิธีการ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ บทที่ 2 ว่าด้วยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ สถานภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กรอบความคิดที่ใช้สร้างแบบสอบถาม และการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา บทที่ 3 ถึง บทที่ 8 เป็นวิธีดำเนินการวิจัยเริ่มจากการกำหนดขอบเขตของการศึกษาคือ องค์กรที่เป็นส่วนราชการระดับกรมและรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง องค์กรธุรกิจเลือกเฉพาะที่มีชื่อในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2537 รวมถึงหน่วยงานกรุงเทพมหานครระดับสำนัก รวมทั้งสิ้น 563 องค์กร การศึกษาใช้วิธีสำรวจด้วยแบบสอบถาม สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นเรื่อง ๆ เริ่มด้วยข้อมูลของหน่วยงานคอมพิวเตอร์/สารสนเทศ กล่าวถึงการแบ่งหน่วยงาน บุคลากรซึ่งรับผิดชอบงานคอมพิวเตอร์ ข้อมูลเชิงการจัดการหน่วยงานคอมพิวเตอร์/สารสนเทศ และสถานภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บทที่ 9 เป็นสรุปและข้อเสนอแนะโดยสรุปผลการศึกษาแยกตามประชากรและสรุปในภาพรวมอีกครั้งหนึ่ง

งานวิจัยเรื่องนี้นับเป็นการเปิดโลกทัศน์เทคโนโลยีสารสนเทศของไทย ผู้ที่สนใจศึกษาจะได้ทราบสถานภาพเทคโนโลยีของไทยช่วงที่ทำการศึกษา (พ.ศ. 2537) นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้จัดทำบทสรุปสำหรับผู้บริหารเพื่อจะได้ทราบสภาพแท้จริงขององค์กรที่ตนเองเป็นผู้บริหารว่ามีการนำ

เทคโนโลยีมาใช้ระดับใดสมควรส่งเสริมหรือปรับปรุงด้านใด การศึกษาครั้งนี้ได้เสนอดัชนีชี้วัดสถานภาพในการใช้เทคโนโลยีขององค์กรและนำมาทดลองใช้เป็นกรณีศึกษากับองค์กรตัวอย่างรวม 6 องค์กร ซึ่งอ่านได้จากภาคผนวกท้ายเล่ม

6. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. การประเมินผลโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540. 224 หน้า

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับสูงของประเทศ ได้ให้ความสนใจปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาตั้งแต่เริ่มสถาปนาสถาบันฯ โดยมีการจัดตั้งสำนักฝึกอบรมซึ่งเป็นสถาบันการฝึกอบรมบุคลากรทั้งระดับกลางและระดับสูงแห่งแรกของไทย ได้จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องต่าง ๆ ที่จะทำให้การบริหารงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักฝึกอบรมได้ผลักดันให้มีการเปิดหลักสูตรปริญญาโทสาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ผู้เขียนซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรมและเป็นกรรมการพิจารณาหลักสูตรสาขาสังคมศาสตร์ของทบวงมหาวิทยาลัยได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเปิดหลักสูตรดังกล่าว และยังมีส่วนร่วมในการสอนวิชาการระเบียบวิธีการวิจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ ได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมหลายหลักสูตร ได้พบว่าสิ่งที่เป็นปัญหาและยังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร คือ การประเมินผลโครงการฝึกอบรมที่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการ จากประสบการณ์การสอนการฝึกอบรม การศึกษาค้นคว้า รวมทั้ง การทำหน้าที่ประเมินผลโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศหลาย ๆ โครงการเป็นแรงบันดาลใจให้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาประมวลเขียนเป็นตำราเล่มนี้ขึ้น

เนื้อหาเป็นการประเมินผลโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เน้นโครงการฝึกอบรมซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่ใช้ในการพัฒนามนุษย์ทั้งในและนอกองค์การ การฝึกอบรมที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การคือ การฝึกอบรมบุคลากรตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ส่วนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นอกองค์การจะมุ่งในการพัฒนาทักษะของประชาชนโดยทั่วไป หรือการพัฒนาความรู้และความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือการปฏิบัติงาน การประเมิน โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในและนอกองค์การ โดยรวมแล้วจะมีโครงสร้างและกิจกรรม วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่คล้ายคลึงกัน

หนังสือแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกว่าด้วยวิธีวิทยาการประเมินผลโครงการทรัพยากรมนุษย์โดยทั่วไป ให้รายละเอียดของหลักการและเหตุผลในการติดตามและประเมินผลโครงการฝึกอบรม ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาในการประเมินผลโครงการ แนวทางต่าง ๆ ในการประเมินการฝึกอบรม การคิดค่าใช้จ่ายของโครงการ ค่าตอบแทนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม และรายละเอียดด้านอื่น ๆ ของการประเมินโครงการฝึกอบรม ส่วนที่สอง ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนรู้และส่วนที่สาม เป็นสถิติสำหรับการประเมินผล และการรายงานการประเมินผลโครงการ และจบด้วยเรื่องจริยธรรมและคุณสมบัติที่ดีของผู้ประเมินผลโครงการ

ผู้เขียนจัดงานเขียนเล่มนี้เป็นตำราเพราะได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์มากมายที่เกิดจากการสอน การเป็นผู้บริหารและประเมินโครงการไว้ในตำรา ด้วยหวังว่าผู้ที่จัดโครงการทั้งหลายจะได้มีแนวทางในการวัดและประเมินผลโครงการที่ได้ทำไปแล้วหรือคิดจะทำในอนาคต เพื่อให้ได้ผลสมความมุ่งหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์